

4)
kommande helt klar. De har sagt tydelig fra at de ikke vil være med på noe slikt. Det første krav som kommer er at lærere, styrere eller rektorer får oppdrag om å senke inn fortagnelse over elever i en eller annen årsklasse. Dette krav må uten prutning avvises. Ingen norske skoleelever må med lærernes hjelp utleveres til N.S.U.F.

Orden og plan

er ikke noe karakteristisk trekk ved det førerprincipp som preger vår skoleadministrasjon for tiden. I Skien er det ved folkeskolen utbetalt lønn til de arresterte lærere, ved den høyere skole ikke. I Oslo fikk de arresterte forskudd på lønnen for mai, men ikke resten. I Akershus fikk de intet. På Lillehammer er hele lønnen for mai utbetalt. o.s.v. Plan?

N.S. Fylkesfører i Telemark har anmodet skolestyreformennene i Skien og Gjerpen om en skriftlig liste over de lærere som har gjenopptatt undervisningen og hvem som er arrestert. Formennene har avslått og svart at han i tilfelle får vende seg til departementet. Selvsagt riktig.

Skolesjef i Oslo, N.S. JENSEN har sendt et rundskriv til skolene og meddelt at lærerne ikke må bygge på noe av det som er gjennomgått ved "privat undervisning" i "brønnsferien". De skal fortsette med pensumet der de sluttet ca. 1. mars. Dette må være av hensyn til N.S. elevene. De er nemlig så uheldige at de ikke var med i den undervisning lærerne trass i alle vansker drev. Det er særlig interessant at N.S. elevene i den høyere skole er kommet så etter. De var jo de eneste det ble holdt skole for i Oslo. Når de allikevel er kommet så etter sine kamerater, som ikke hadde regulær skole, bare privatundervisning, er det et godt uttrykk for forholdene ved N.S. mønsterskolen og for de sambandslærerne som underviste der.

Våre døde kamerater.

Med smerte har de norske lærere fått undervisning om at to av deres kolleger, Lektor OLAV VALEUR, Bergen, og Lærer OLAV HOLE, Tjølling, er døde i kampen for Norges sak. OLAV VALEUR ble arrestert i februar 1941, senere overført til konsentrasjonsleir i Tyskland, der han døde 29. april 1941. OLAV HOLE var med blandt de lærere som ble arrestert 20 mars og senere sendt til Kirkenes; Der døde han 6. mai.

Begge disse kamerater har gitt sitt liv i den kamp der de begge kjempet i forreste rekke, og deres navne vil i ettertiden være å finne blandt de heltene som ga det ytterste for sitt folk i dets trengselstid: sitt liv. De har ikke gitt sitt offer forgjeves. Deres død vil være en mening for alle norske lærere til fortsatt kamp. Gjennom seiren som vi vinder ved vår kamp, reiser vi dem det beste monument. De var selv med å grunnlegge seiren. Deres minne skal leve blandt norske lærere og i det norske folk. Vi minnes også ved denne anledning vår tapre kollega, Lektor INGVALD GARBO, Bergen, som led døden etter tysk dom 24. novbr. ifjor. Han var den første som satte livet inn av de norske lærere, og vi regner INGVALD GARBOS gjerning, hans selvpofrende mot og hans tapperhet til siste stund som et av de stolteste blad i vår frihetskamp. INGVALD GARBOS minne skal alltid leve blandt norske lærere.

La pålitelige kolleger lese bladet.

Sørg for at det ikke kommer i urette hender.

8 0 NOV 1942

8 0 OKT. 1942

2523

F O R S K S K O L E

26. oktober 1942.

Mappe 65
Ekspl. 26/10
Arg. 1942
O. V.
Jfr.

Lærersambandet ble opprettet ved "lov" av 5. februar, alvtså for 8 måneder siden. Loven ble instituert med all den autoritet som den nyutnevnte ministerpresident rådde over og med okkupasjonsmaktens fulle støtte. Vi vet at det var meningen i de nærmeste måneder å gjennomføre sambandsordningen for alle yrker i landet. Det skjedde ikke og vi vet alle at det skyldtes den kamp lærerne åpnet mot Lærersambandet. Men lærersambandet har altså eksistert i snart 3/4 år og det kan være grunn til å spørre hva det har utrettet i denne tiden. Det må merkes at det har hatt statsmaktens fulle støtte, at det har en av statsmakten oppnevnt landsleder. Det har disponert de hundretusener av kroner som ble tatt fra de gamle lærerorganisasjoner. Det har hatt til disposisjon statens og kommunenes organer og det har kunnet understreke sin makt gjennom alle de egenartede midler som det statsbærende parti rår over. Hva har så dette samband, med den for en organisasjon helt enestående maktstilling fått utrettet? Det kan ikke pekes på en eneste sak av faglig, pedagogisk eller økonomisk art som sambandet har søkt å ta opp til beste for skolen eller lærerne. Tvertimot, har sambandet søkt å sjikanere de norske lærere gjennom nedsettende omtale og det har gjort hva det har kunnet for å bryte ned hva de norske lærere gjennom år har bygget opp. Det har lånt seg til det skammeligste av alt som har skjedd i den norske skole i dens historie: Det har utlevert tusen av de beste lærere til fengsler og konsentrasjonsleirer, det har gjennom et halvt år satt tusen læreres liv på spill, det har tilføyd dem lidelser og søkt å nedverdige dem. Dette er Lærersambandets innsats, og det er etter den ~~hva~~ det må dømmes om det søker å vende seg til lærerne med noensomhelst krav eller ønsker. Det vil ikke bli hørt, og det utvalg av den norske lærerstand som opptrer som redskaper for sambandet vil tale forgjeves.

Kontingent til lærersambandet vil bli oppkrevd etter hvert som dette får orden i sitt kartotek. Det har åpenbart tatt sin tid, selvsagt betaler ingen frivillig noen kontingent. Men sannsynlig blir innkrevingen ordnet på samme vis som ved tvungent skattetrekk. Alle må være merksamme på dette og kvittere "a konto" om et slikt trekk foretas ved lønnsutbetalingen. Derved har man sagt fra at man ikke godkjenner trekket. Sambandets blad, Den norske skole, er kommet med sitt første nummer i høst og vil vel komme hver måned framover. Vi innskjerper at enhver som får bladet tilsendt med personlig adresse må returnere det til Lærersambandets kontor, Oslo. Dette må skje hver gang man får bladet og tilbake-senderens navn må følge med. Lærerne har ikke bedt om å få bladet, de ønsker det ikke og da de ikke betrakter seg som medlemmer av Lærersambandet vil de heller ikke bli pålagt den medlemsforpliktelse å ta imot medlemsbladet. Alle som er enige i dette sender bladet tilbake. Vi har grunn til å tro at det vil slutte å komme til dem som returnerer det, og det vil være en meget tilfredsstillende løsning.

Norges Lærersamband hadde tillitsmannsmøte i Molde 19. og 20. august. Orvar Sæther holdt foredrag. Den tallrike forsamling besto av 6 personer: fylkesleder Barstein og kretslederne Husøy og Eidhammer, lagslederne Ugelstad, Nordmøre, frk. Stokkeland, Molde, og endelig fhv. lærer og avsett ordfører Haukås, Frøna. Det skal for sannhetens skyld tilføyes at første morgen møtte to lærere til, men de kom for å gjøre merksam på at de alt skriftlig hadde protestert mot å være oppnevnt til lagsledere i sambandet. De forlot så tillitsmannsmøtet. Sammenkomsten annen dag ble av ymse grunner innstilt. Det var også innkalt til tillitsmannsmøte i Kristiansund. Det ble avlyst.

Universitetsfronten.

Sist meldte vi at Handelshøyskolen i Bergen hadde nektet å innkalle nytt studentkull fordi departementet ville presse inn N.S.-studenter som ikke nådde opp i konkurransen. N.S. har siden meddelt i avisene at det

år ikke ble tatt inn nye studenter på grunn av omorganisering av studiet og etter anmodning fra Høyskolen!

Heller ikke ved Universitetet har N.S. fått inn sine folk. Det skulde tvinges inn 2 farmasøyter og 17 medisinerer uten hensyn til at det var over 200 bedre kvalifiserte ansøkere som ikke kom inn. I alle fakulteter ble følgende uttalelse vedtatt enstemmig: Bortsett fra at de 5 professorer N.S. har innsatt, stemte imot:

"Fakultetet har fått oversendt sak angående ekstraordinær opptagelse av studerende og skal i den anledning uttale: Denne sak kan ikke behandles isolert. En må se den i sammenheng med Departementets andre inngrep overfor Universitetet, særlig at det er tatt ikke-faglige hensyn ved ansettelse og avskjedigelse av universitetslærere. Saker må også sees i sammenheng med liknende inngrep ved landets øvrige høyskoler; for arbeidet ved Universitetet og høyskolene er et organisk heil, hvor de enkelte ledd er gjensidig avhengige av hverandre.

Spørsmålet om rekrutteringen av studerende og av akademiske lærere er for alle høyskoler et prinsippsspørsmål av vital betydning. Universitetet må i dette spørsmål - nå som tidligere - la seg lede av det hensyn til saklighet som er selve grunnlaget for dets virksomhet. Universitetet har ansvar for at den vitenskapelige standard opprettholdes i forskningen og den akademiske undervisning i vårt land. Skal den linje følges at utenforliggende hensyn - politisk innstilling eller andre forhold - settes foran de faglige kvalifikasjoner, må det føre til forskningens forfall og nedbryte den standard som vår høyskoleutdannelse hittil har hatt.

Universitetets lærere ønsker å fortsette sitt arbeid på faglig grunnlag i lojalt forhold til Okkupasjonsmakten etter Haagkonvensjonens regler; men Universitetet kan ikke uten å svikte sin idé ta ansvaret for at elever og kurskapere settes i annen rekke, når det gjelder opptagelsen av studerende. Fakultetet må derfor i utvilsomt henstille til Departementet å frafall kravet om at studenter, som søkes tvunget inn foran andre, bedre kvalifiserte, skal gis adgang til kursen med begrenset deltagerantall og prøves til eksamen, et krav som for Universitetet er uantagelig."

Vi legger merke til følgende:

1. Universitetet står samlet mot enhver myndighet fra N.S. side.
2. Universitetslærerne nekter å bøy seg for urettmessige pålegg. De nevnte N.S. studenter får ikke laboratorieplass og blir ikke bedømt til els amen om de skulle forsøke å tiltvinge seg adgang ved hjelp av departementet.
3. Universitetet slår fast at "Ministerpresidenten" og hans "regjering" er okkupasjonsmaktens representant og bundet av Haagkonvensjonen. Særlig det siste har falt N.S. tungt for brystet fordi de vil få det til at Quisling er en selvstendig norsk regjeringssjef som ikke er utnevnt av Tøroven med av norske myndigheter. Universitets rake holdning på dette punkt er et godt eksempel for oss alle.

For om mulig å dekke over sitt nederlag har N.S. diktret at det første kursen for medisinerer utsettes slik at en ikke skal oppdage at N.S. studentene ikke får adgang. Til de offentlige forelesninger har alle studenter adgang. De to N.S. farmasøyter er lovt plass på tysk universitet.

En del universitetslærere ble spurt om de ville delta på kulturringet. Alle nektet, og N.S. måtte ta sin tilflukt til de 5 N.S. professorer.

Cand. real. Qvelprud (N.S.) er gjort til dosent i arvelighets- og raselære. Det antas at man kan ta det med fatning. I likhet med den N.S. utnevnte professor Schmitler i historie utmerker Qvelprud seg ved en fullstendig mangel på produksjonsevne.

Kirkedepartementet sendte 16/9 følgende telegram til skolestyrene, N.S.-fylkeslærer og lærersambands fylkesleder:

"De i Nord-Norge anbragte lærere vil nå etter hvert komme tilbake til sine heimsteder. Når Skoledirektøren, NS fylkesfører og lærersambands fylkesleder er enige om det, og vedkommende er medlem av lærersambandet,

kan vedkommende gjeninnsettes i stilling, eventuelt embede, om nødvendig på annet sted.

Oppstår det dissens om noen, skal saken bringes inn for Departementet, som i hvert enkelt tilfelle avgjør om vedkommende skal avskjediges. De lærere som allerede er kommet tilbake, og som ikke har underskrevet erklæring om medlemskap i Norges Lærersamband, blir å behandle på samme måte. Lærerne blir ikke utbetalt lønn i den tid de har vært fraværende fra skolen. De opbeholder bare pensjonsinnskottet (Rundskriv 4,51 L 42). Lønn og andre rettigheter løper fra den dag de gjeninntretr i stilling. Det samme gjelder vederlag for jord der hvor det av skolestyrene er etablert laieforhold. Bortforpaktet jordvei kan først overtas ved forpaktningstidens utløp. Underrett skolestyrene og ovennevnte herrer."

Skoledirektøren i Oslo kommenterer dette på følgende vis:

"Skoledirektøren kjenner ikke til hvem av de arresterte lærere som er medlem av lærersambandet eller ikke, og skal for øvrig få opplyse at det hertil ikke er innkommet noen rapport om hvorfor lærerne ble arrestert. Hertil er heller ikke kommet noen klage over den enkelte arresterte lærers forhold i eller utenfor skolen hvorfor Skoledirektøren mangler ethvert materiale til individuell bedømmelse av spørsmålet om videre straffeforanstaltninger mot de fra Nord-Norge hjemvendende lærere. Man skal derfor anmode om at NS fylkesfører og Norges Lærersambands fylkesleder gjennom vedkommende skolestyre hertil innsender en motivert fortegnelse over de hjemvendende (hjemvendte) lærere man mener har gjort seg fortjent til ytterligere straff, og som man mener bør avskjediges eller forflyttes.

Forøvrig henledes oppmerksomheten på landskolelovens § 32,5 og 6 og 8, byskolelovens § 32,5 og 6 og 8 (forordning 18/10-41) fremdeles gjeldende, samt på Kirke- og Undervisningsdepartementets rundskriv av 25/4-42, jnr. 2453 E 42, hvor loven om lærersambandet er fortolket (§3) og endelig til Skoledirektørens rundskriv nr. 7/42."

Skoledirektøren i Agder, O. Steinnes har truffet følgende forføyning vedkommende samme skriv:

Alle de heimkomne, arresterte lærere er satt ut av stilling, og skolestyret i Kristiansand har mottatt følgende: "Om arbeid for de frigitte lærere."

Skolestyret kan bestemme at de frigitte lærere kan begynne skolearbeidet. De blir da å betrakte som konstituerte i stillingen inntil det blir truffet avgjørelse om og når de kan ansees som gjeninnsatt i sine stillinger - slik som det tidligere er meldt".

Det tilrås at lærerne begynner i sine stillinger, at de kvitterer a konto ved lønsmottaking, og at de sender en utgreiing om saken til Departementet.

Departementets meddelelse om behandlingen av de lærerne som vender hjem fra Kirkenes er karakteristisk. Det er ingen sammenheng mellom det standpunkt departementet hevder her og det som det gjorde gjeldende i sitt rundskriv av 25. april, og det kan ikke med noe skinn av rett behandle Kirkeneslærerne på annen vis enn landets øvrige lærere. Det er et plumpt forsøk på press og det vil sikkert støte på en fast vilje til ikke å bøye av hos alle som blir utsatt for det. Men en skal huske at myndighetene etter at de gjennom et halvt år har tilføydd de arresterte lærerne så mange lidelser også vil trakassere dem når de kommer hjem. Det er ingen grenser for mangelen på sans for rett og sømmelighet. 275 lærere er (beg. oktober) kommet hjem fra Kirkenes. Vi hilser dem alle vel møtte igjen og håper at de ca. 350 som enda er deroppe snart setter kursen sydover. Det er all grunn til å tro at det vil skje om ikke så lenge. Ingen har som Kirkenes-lærerne måttet lide for den norske skolens kamp for sine løvlige krav. Det vil aldri bli glemt dem. Velkommen, kamerater.

Fylkesfører Rogstad benyttet unntagelsestilstanden i Trondhjem til å avsette 25 skolemenn, deriblant alle rektorer og overlærere i Trondheim, skoleinspektør Aasgaard, rektor Salveson, Orkdal, bestyreren av Lands-gymnasiet og Den høyere skole i Steinkjer, overlæreren ved Namsos folkeskole o.fl. Noen av disse var avsatt alt på forhånd, men Rogstad ville avsette flest mulig. Ialt ble nærmere 100 personer avsatt, tildels som sjefer av forretninger som de selv eide.

Departementet har fastsatt at Sløyd- og Tegnelærerskolen på Notodden skal nedlegges fra Nyår - midt i skoleåret.

I Fyrisdal hvor Quisling etter egne oppgaver bare har 15 motstandere, er alle folkeskolelærere avsatt. Folkeskolen er derfor overhodet ikke igang i bygda.

Stabekklærerne siuter fremdeles på Bretvedt og i Åkebergveien.

Rektor Seim i Bergen er avsatt. Det samme gjelder lektor Olsen i Arendal.

Samtlige ledige teologiske kandidater, 218 i tallet har fått tilbud av Departementet om å bli ordinert, et tilbud som i almindelighet er meget ettertraktet. Alle har avvist tilbudet. De norske prester har gode rekrutter!

Lærerinne i Råde, frk. Marta Hestevold, ble fengslet 4/7-42 og sendt til Moss fengsel. Hun ble løslatt 25. august, og 9/9 mottok hun sin avskjed fra Kirke departementet.

Lærerinne i Sarpsborg, fru Harriet Rognhaug, ble av Kirke departementet avskjediget 9/10-42. Noen grunn kjennes ikke.

Lyn-kurset på Stord våren 1942.

På Stord var det i vår et 6 ukers kurs for vordende lærere med et elevtall på omtrent 40 i alder fra 17 - 50 år. Ca. 20 av dem er nå beskjeftiget ved Bergens folkeskole. Flere av dem er unge piker i 20 års alderen, noen få er studenter, andre har middelskole-eksamen og noen har bare folkeskolen + lynkurset. - Den ene, fru Knudsen, sluttet ganske snart "fordi det ble for meget for henne". En annen, frk. Syltøy, underviste bl.a. i tysk. Overlæreren gikk for å høre på henne. Da han vel var ute av døren, sa hun til elevene: "Tror dere jeg bryr meg om hva den fjøsnissen sier?". En kort tid etter sluttet hun imidlertid, uvisst av hvilken grunn. - En tredje, frk. Bing (datter av rektor Bing) hadde overtatt en klasse ved en skole. Der meldte hun seg syk, men samme dag dukket hun opp som vikar ved en annen skole. Når hun er misfornøyd med elevene, truer hun med å sende dem til N.S.huset. Hittil er de imidlertid ikke blitt sendt til N.S.huset, men til det Bing-ske hus hvor de til straff har fått en N.S.-brosjyre.

Felles for alle disse vikarene er uro og bråk i klassene. 6 av "kandidatene fra Koppang-kurset arbeider som vikarer i Oslo. Deres arbeid ligger på samme nivå som utdannelsen.

Ved en skole i en større by sendte skoleinspektøren bud etter en av de konstituerte. Han spurte om vedkommende var medlem av Sambandet. Nei, det var hun ikke. Hvis hun meldte seg inn, skulde hun få fast post. Skolestyret ånsatte nå nemlig folk inntil 50 år. Hun ønsket framleis ikke å melde seg inn. "De kan godt stå i Sambandet og være en god jøssing i Deres hjerte" sa inspektøren. Heller ikke denne betegnelsen de replikk lokket vedkommende, som dagen etter fikk beskjed om å forlate sin stilling.

Lørdag 10/10 hadde Berg skole vanlig samfundsmøte; tilstede var også N.S.rektor Bjørnsen og legionær Skar (Sønn av dyrlege Skar og bror til Borghild Skar). Møtet forløp stille og pent og rektor og hirdmannen forlot salen. - Da satte en av gymnasiastene seg til å spille Swing-musikk. Ved 11 tiden brøt alle opp og skulle gå heim, men ute i gangen stod Skar, som var kommet tilbake med en del hirdfolk, og sperret veien.

Hirden hadde køller. Skar lot pikene slippe forbi, men guttene tok han med inn i salen igjen og spurte hva de hadde spilt, om det var engelsk musikk. Nei, den var internasjonal, ble det svart. Skar holdt så en lengre tale hvor han raste over at de tilstedeværende hadde spilt og moret seg, mens norske gutter kjempet på østfronten, men de skulle komme dit, de også. Så ble guttene kommandert ut i skolegården, hvor de fikk springmarsj og straffeeksersis på den mørke plassen, bare opplyst av hirdens lommelykter - til 2 stupe. - Da ble det kommandert oppstilling og marsj fra Tåsen og ned til de bombeherjede bygninger ved Victoria Terrasse for å få beskue hva engelse venner hadde gjort mot fredelig-sindte nordmenn. Derfra gikk turen til Grensen 3 hvor det atter var straffeeksersis. Først ved 4 - 5 tiden søndag morgen slapp guttene hjem til de engstelige ventende foreldre. - Bjørnsen, nå rektor ved Berg skole, har meldt saken til politiet. Det ble altså hr. NS-rektorens første handling å måtte melde hirden til politiet for vold ved hans egen skole.

Hirden hadde køller. Skar lot pikene slippe forbi, men guttene tok han med inn i salen igjen og spurte hva de hadde spilt, om det musikk

Nei den var internasjonal, ble det svart. Skar holdt så en lengre tale hvor han raste over at de tilstedeværende hadde spilt og moret seg, mens norske gutter kjempet på østfronten, men de skulle komme dit de og så. Så ble guttene kommandert ut i skolegården, hvor de fikk springmarsj

og straffeeksersis på den mørke plassen, bare opplyst av hirdens lomme-

til 2 stupe. Da ble det kommandert oppstilling og marsjen fra Tåsen og ned til de bombeherjede bygninger ved Victoria Terrasse for å beskue hva engelske venner hadde gjort mot fredelig sindte nordmenn. Derfra gikk turen til Grensen 3 hvor det atter var straffeeksersis. Først ved 4-5 tiden søndag morgen slapp guttene hjem til de enstelige ventende foreldre. Bjørnsen, nå rektor ved Berg skole, har meldt saken til politiet. Det ble altså hr. NS-rektorens første handling å måtte melde hirden til politiet for vold ved hans egen skole.

Hirden hadde køller. Skar lot pikene slippe forbi, men guttene tok han med inn i salen igjen og spurte hva de hadde spilt, om det var engelsk musikk. Nei den var internasjonal, ble det svart. Skar holdt så en lengre tale hvor han raste over at de tilstedeværende hadde spilt og moret seg, mens norske gutter kjempet på østfronten, men de skulle komme dit, de

Folkestreik?

Før i tiden - i de store lønnskampers tid - var strekkevåpenet de fagorganiserte arbeideres viktigste våpen, og ble situasjonen riktig tilspisset, var det generalstreiken som det ble truet med.

Idag står ikke lenger klasse mot klasse. Idag står et samlet folk i kamp mot undertrykkerne. I denne kampen har vi brukt mange slags våpen - trass i at vi er våpenløse.

Strekkvåpenet har vi enda ikke brukt, men når tiden kommer og vår ære som folk krever det, da skal vi vite å bruke det.

Da proklameres folkestreik.

Folkestreik er ikke en klassestreik. Det er hele folkets totale og solidariske krigsinnsats. Da blir det ikke spørsmål om sjefer og underordnede, om arbeidsgivere og arbeidere. Da blir det sjefen som forlater arbeidsplassen i spissen for sine folk og lar døren. Da dødlegges all samfunnsvirksomhet. Da skal ingen av våre materielle ressurser tjene fienden; de skal ingen "arbeide for tyskerne".

At skadevirkningene i en slik situasjon også rammer oss selv, er vi klar over, men en krig kan ikke føres uten ofre. Og vi proklamerer ikke folkestreik uten at det er uunngjøelig nødvendig. Hva enten du er kjøpmann, statsfunksjonær, håndverker eller kontormann, advokat eller tannlege - kreves din personlige innsats. Du har kanskje aldri drømt om å skulle streike. Du er kanskje din egen arbeidsgiver og mener at du ikke kan streike mot deg selv. - Tenk om igjen.

Hele overskuddet av vår samfunnsvirksomhet etter at våre egne absolutt nødvendige behov er dekket går idag til fienden.

En folkestreik er derfor en streik mot fienden, og den som lusker unna vil bli merket for alltid. Da få unntak som må gjøres, vil det bli gjort klart rede for når streiken proklameres.

- Merk foreløpig følgende:
1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
 2. Orden utsendes gjennom den frie presse og over London Radio.
 3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
 4. Forbered deg om mulig på den situasjon som oppstår når alle tilførselsstansor. Også vann, gass og elektrisitet kan bli avstengt i en kritisk situasjon. Kan du skaffe tørrmelk eller boksemelk til spebarn?

Folkestreik - vårt hjemmelige våpen!

Av ditt brev nordfra, 11. nov. "No skal du trykke det er liv her i byen, full av innkvarterte soldater, full av heimause stakkere, sume med det delgrote bare, sume berre med det del står og går i, alle tvinge med våpenmakt bort fra sitt eige og sin landsdel. Det er så mykje elendigskap og sorg at det er tilf. Dertil veks hatar mot alle i vår v. MS er helt utsultet i arbeid. Svenskhjelpen er hanna i Tokalet til MS, og MS-kafeen er blitt rom for evakuerte. Ingen vil ha med MS å gjøre, minus det få. - Det er sant at folk viser "en beundringsverdig haldning", men det er som nordmann og ikkje i tiltru til noko sng lovnader. - Elles sender eg avskrift av 2 plakatar frå Finnmark. Dei talar utan kommentar; det er bajonetten i ryggen".

Frå H. L. (Hjemmefront-ledelsen).

Evakueringen nordfra. Nazipressen har i snart en måned vært full av rodselshistorier om russernes framfær i Nord-Norge. Alle de gamle, slitte plater med fabrikkstempel "Made in Germany" sveives om og om igjen. Vi kjenner den og vet hva det betyr når konserten settes i gang. Tyskerne skal skape den rette bakgrunn for en ny forbrytelse. Denne gang er det "evakueringen av Nord-Norge."

Vinterstid i Finnmark slenges befolkningen ut av sine hjem, by og bygde brennes, føt slaktes ned, menn, kvinner og barn jages sørover, snart til føts og snart stuvet sammen i fiskerskøyter. Som vanlig bruker tyskerne de norske fartøiene til dekning for sine militærtransporter.

Hvorfor tvangsevakuere tyskerne befolkningen? Les hva den kungjöringen fra Torboven og fra den tyske øverstbefalende, Rendulic i Nord-Norge sier om dette:

"Motstanderen har bevist at han i de besatte områder hensynsløst og brutalt tvinger sivilbefolkningen til innsats for å oppnå det han vil."

Dotte medfører at den bolsjevikiske motstander ikke kan overlates noensomhelst underbringelse eller eksistensmuligheter i kampområdet. Alle sjønne innretninger som husly, befordringsmidler og forrådslager må dødlegges eller bringes bort.

Dermed blir befolkningen i dette område fratatt eksistensgrunnlaget slik at den for å opprettholde livet, må evakuere ..."

Dotte er tydelig tale. Tvangsevakueringen er en ren militær forholdsregel gjennomført med tysk brutalitet. Tyskerne gjør landet til en ørken og driver befolkningen ut for at den ikke skal få høve til å støtte de norske og allierte tropper som deltar i frigjöringen av vårt land. Dotte er ikke evakuering, dette er deportasjon!

Vår landsmenn i nord har drevet konsekvensene av dette. Der det er noen sjanse til å komme unna tyskerne og opprettholde livet til befrterne når fram, der klarer de seg fast til stedet. Heller ikke vi må støtte tyskerne i deres militære planer. Vi må ikke gjøres oss dolaktige i den største krigsforbrytelse som ennå er begått i vårt land; vi må ikke hjelpe de nazistiske makthavere og de nazistiske organisasjoner med deportasjonen. Denne er og blir nazistenes sak, ansvaret for de tusener menneskers nød er deres. Vi kan ikke innlate oss på hjelpevirksomhet som fremmer realiseringen av deportasjonen. Man individuell hjelp til mennesker i nød er det alle gode nordmenns plikt å yte.

Avsatte og arresterte kolleger. Vi fortsetter listen fra forrige nr. med en fullstendig oversikt for Bergen og Hordaland. Vi ber på nytt om nøyaktig rapport fra andre kenter av landet. Bergen. Skutt av tyskerne - 1ktr. I. Gerbo. Død, som fange i Tyskl. - 1ktr. O. Valeur. I fangenskap i Tyskl. - 1ktr. Heutdal, 1ktr. Stinesen, Friis Bull, Johs. Dale, adj. O. Orheim, gymn. Ir. G. Glambek, Hkstad, lekt. Haukland. Disse er avsett - Ir. fru Ytterhorn, Olga Søvik, K. Høndel, Telnes, overl. Høpkrøstad, skoleinspr. B. Vetne, rekr. Stoltz, Seim, Ellise Håbro, 1ktr. Ferd. Lynner, Aslaug Mytt (2. gang), John Andersen. Hordaland. I fangenskap i Tyskl. - Ir. Anders Ask, Ottersted, 1ktr. Spanning, "old. I norsk fangenskap - Ir. Engositer, Nils Dale. Disse er avsett: rkr. S. Eskeland, 1ktr. Johs. Havro, Heuge, Ir. S. Bolstad, Brown, Stafsnes, Flomes, fru Byshe, Gunvor Tuft, frk. Strand, fru Høiland, Mons Oppede, Porphild Fedde, Anne Teigland, Adolf Andersen, Selhus, Astrid Fossano, fru Marie Torp. Fra andre kenter av landet. Arresterte lærere: Rosenborg (Skalbukillen, Innes), Olav Høvdalen (Dreppen), Anders Røe (Tangen), Ludvig Øverbø (Elvrum), Josefina Logevik (Eigersund), 1ktr. I. Torvik (Grefsen), Kirkesanger Lövda (Øystad) arrestert, men senere løslatt. Lr. Jonas E. Line er nylig sluppet ut fra Grini. Lr. Innen Rebekka Hals; Innes er avsett. Lærer Lars Fossgard, Hol i Hallingdal, avsett og utvist. Lærer Erling Lien, Nes i Hallingdal, avsett. Lr. Innen Sigrid Høgholmen, Ho i Telocmark avsett.

Blokaden virker. Lærer Livgard, Nesbyen har fått alle de straffer som kan falle på en enkelt lærer for tiden. Han har sittet arrestert, er blitt avsett og utvist. Nå idg sitter han i pøsten sin igjen - på samme vilkår som før all stålolen. Det er MS-skolestyret som har utvirket at han kan tilbake, lagfører og fylkesfører har enbcfalt dot og Schencke sjøl gitt lov.